Lieta Nr.12900004223
Lietas arhīva Nr. K26-0226-23/9
ECLI:LV:REZT:2023:0614.12900004223.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rēzeknē 2023.gada 14.jūnijā

Rēzeknes tiesa,
tiesnesis P.Novičenoks,
piedaloties prokurorei J.Artemjevai,
aizstāvei V.Lipskai,

atklātā tiesas sēdē izskatīja krimināllietu /pers. B/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā par Krimināllikuma 126.panta otrās daļas 7.punktā un 141.panta 2.[1]daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. B/ tīši nodarīja vidēja smaguma miesas bojājumus personai, ar kuru viņam bija pastāvīgas intīmas attiecības un bija kopīga (nedalīta) saimniecība. Noziedzīgais nodarījums izdarīts šādos apstākļos.

/pers. B/ 2023.gada 13.janvārī precīzi nenoskaidrotā laikā, bet ne vēlāk kā līdz plkst.18.00, atrodoties alkohola ietekmē, atnācis uz mājām un ienācis dzīvoklī /adrese A/, Ludzas novadā, uz grīdas aiz gultas ieraudzīja savu kopdzīvotāju /pers. C/, ar kuru viņam kopš 2019.gada bija pastāvīgas intīmas attiecības un kopīga (nedalīta) saimniecība, un savu paziņu, kuri veica dzimumaktu. Viņš uzreiz pieskrēja pie paziņas, aiz matiem parāva viņu malā un vairākas reizes iesita viņam pa galvu ar dūri, kā arī vairākas reizes ar dūri iesita uz grīdas guļošajai /pers. C/. Pēc tam /pers. B/ kopā ar paziņu un /pers. C/ izdzēra degvīnu un viņš ieraudzīja, ka paziņa atkal uzsāk dzimumaktu ar /pers. C/. Tad Pers.B aiz greizsirdības paņēma pie krāsns esošo koka pagali un ar to vairākas reizes iesita paziņam, pēc tam ar šo koka pagali sāka sist uz grīdas guļošajai /pers. C/, kopumā izdarot ne mazāk kā 5 sitienus viņai pa galvas mataino daļu, ne mazāk kā 6 sitienus pa seju, ne mazāk kā 2 sitienus pa pieri, ne mazāk kā 4 sitienus pa apakšējām ekstremitātēm, ne mazāk kā 1 sitienu cirkšņa apvidū, ne mazāk kā 1 sitienu jostas apvidū, ne mazāk kā 8 sitienus pa augšējām ekstremitātēm, ne mazāk kā 3 sitienus pa ķermeni, ne mazāk kā 10 sitienus pa krūšu kurvi un sita tik ilgi, kamēr viņa apklusa un vairs nekustējās.

Ar savām darbībām /pers. B/ nodarīja /pers. C/ šādus miesas bojājumus: slēgtu galvas smadzeņu traumu: asinsizplūdumus - zem mīkstajiem galvas smadzeņu apvalkiem paura labajā pusē, zem cietā galvas smadzeņu apvalka paura rajonā; uz galvas ādas muskuļu lēvera iekšējās virsmas kreisajā paura deniņu rajonā, paura vidusdaļā, labajā pusē paura deniņu rajonā, pakauša labajā pusē. Kreisās puses 9. ribas lūzumu ar asinsizplūdumu lūzuma vietā. Sistas brūces - deguna labā spārna pamatnē; labās uzacs rajonā, paura kreisajā pusē. Asinsizplūdumus - apakšlūpas gļotādā kreisajā pusē, kreisās acs sklērā; zoda labajā pusē; kreisās un labās acs apkārtnē; pieres vidusdaļā; labās plaukstas delnas virsmā ar ādas nobrāzumu fonā; labā apakšdelma sānu priekšējā virsmā ar ādas nobrāzumiem fonā; labās elkoņa locītavas mugurējā virsmā ar ādas nobrāzumiem; labā augšdelma vidējā trešdaļā sānu ārējā virsmā ar ādas nobrāzumu; labā pleca mugurējā virsmā; labā atslēgas kaula rajonā; krūšu kurvja kreisajā pusē sānu virsmā jostas līmenī; kreisā krūts dziedzera apakšējā laterālajā kvadrantā; zem kreisā atslēgas kaula; kreisās plaukstas delnas virsmā; kreisā apakšdelma vidējā un apakšējā trešdaļā; kreisā elkoņa locītavas rajonā; kreisā augšdelma apakšējā trešdaļā sānu ārējā virsmā ar ādas nobrāzumu; kreisā apakšstilba augšējā trešdaļā priekšējā virsmā ar ādas nobrāzumu fonā; kreisā ceļa locītavas apvidū; labā augšstilba augšējā trešdaļā priekšējā virsmā; labās puses cirkšņa rajonā kaunuma apmatojuma rajonā; jostas līmenī labajā pusē; krūšu kurvja kreisajā pusē 10. un 12. ribas līmenī. Ādas nobrāzumus - kreisā vaiga, vaiga kaula un acs rajonā; deguna labajā labā spārna pamatnē; deguna muguriņas rajonā; labās uzacs iekšējā stūra rajonā; labā augšdelma augšējā trešdaļā; kreisās paduses rajonā; kreisā pleca rajonā; kreisā ceļgala locītavas priekšējā virsmā; kreisā ceļgala locītavas augšējā un vidējā trešdaļā; labā ceļa locītavas priekšējā virsmā; vēdera priekšējā sienā; labajā pusē ribu loka līmenī; labās krūts dziedzera rajonā, kuri kopumā pēc sava rakstura atbilst vidēja smaguma miesas bojājumiem, kas ir izraisījuši ilgstošu veselības traucējumu, kas pārsniedz 21 dienu.

Ar šādām darbībām /pers. B/ izdarīja tīšu smagu noziegumu, kas paredzēts Krimināllikuma 126.panta otrās daļas 7.punktā, kvalificējošā pazīme – vidēja smaguma miesas bojājumu tīša nodarīšana personai, ar kuru noziedzīgā nodarījuma izdarītājs ir pastāvīgās intīmās attiecībās un ir kopīga (nedalīta) saimniecība.

[2] /pers. B/ apzināti atstāja bez palīdzības personu, kura atradās dzīvībai bīstamā stāvoklī un kurai nebija iespējas saglabāt sevi savas nevarības dēļ, kad viņam bijusi iespēja sniegt cietušajam palīdzību un viņš pats cietušo nostādīja dzīvībai bīstamā stāvoklī, kas izraisījusi cietušā nāvi. Noziedzīgais nodarījums izdarīts šādos apstākļos.

/pers. B/ 2023.gada 13.janvārī precīzi nenoskaidrotā laikā, bet ne vēlāk kā līdz plkst.18.00, dzīvoklī /adrese A/, Ludzas novadā, atrodoties alkohola ietekmē, tīši nodarīja vidēja smaguma miesas bojājumus savai kopdzīvotājai /pers. C/, ar kuru viņam kopš 2019.gada bija pastāvīgas intīmas attiecības un kopīga (nedalīta) saimniecība, un apzinoties, ka /pers. C/ arī atrodas alkohola ietekmē, tādējādi nostādīja viņu dzīvībai bīstamā stāvoklī.

/pers. C/ līdz 2023.gada 14.janvārim plkst. 10.35, tas ir līdz Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta darbinieku ierašanās, palika gulēt vietā, kur viņai tika nodarīti miesas bojājumi - neapkurinātā dzīvoklī, uz grīdas, neapģērbta.

/pers. B/, apzinoties, ka, atrodoties alkohola ietekmē un būdama piekauta, /pers. C/ nevarēs sevi saglabāt un viņai ir nepieciešama palīdzība, kuru viņš varēja sniegt, nesniedza cietušajai pirmo palīdzību, neizsauca neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu un atstāja viņu neapkurinātā telpā uz grīdas bez drēbēm, bet pats, pēc /pers. C/ piekaušanas, aizgāja pie paziņas turpināt lietot alkoholiskos dzērienus, tādējādi, apzināti atstājot cietušo bez palīdzības.

/pers. B/ bezdarbības rezultātā, nesniedzot /pers. C/ nepieciešamo palīdzību un neparedzot, ka tādā veidā viņas dzīvība ir apdraudēta, kaut gan pēc konkrētajiem /pers. B/ zināmajiem apstākļiem viņam vajadzēja un viņš varēja to paredzēt, 2023.gada 13.janvārī no vispārēja organisma atdzišanas zemas temperatūras iedarbības rezultātā iestājās /pers. C/ nāve.

Ar šādām darbībām /pers. B/ izdarīja tīšu smagu noziegumu, kas paredzēts Krimināllikuma 141.panta 2.[1]daļā, kura kvalificējošā pazīme ir – vainīgais pats personu nostādījis dzīvībai bīstamā stāvoklī un palīdzības nesniegšana izraisījusi cilvēka nāvi.

Motīvu daļa

[3] Apsūdzētais /pers. B/ tiesas sēdē savu vainu viņam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā atzina pilnībā, kā arī lūdza neveikt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā attiecībā uz visu apsūdzību.

Apsūdzētais pilnībā atzina cietušās /pers. E/ pieteikto materiālā kaitējuma kompensāciju 870 *euro* apmērā, /pers. B pieteikto materiālā kaitējuma kompensāciju 650 *euro* apmērā, kā arī prokurores uzturēto kaitējuma kompensāciju valsts interesēs par cietušajam /pers. B izmaksāto valsts kompensāciju 1550 *euro* apmērā. Apsūdzētais neatzina cietušā /pers. B pieteikto morālā kaitējuma kompensāciju 10 000 *euro* apmērā.

Apsūdzētā aizstāve pievienojās sava aizstāvamā lūgumam neveikt pierādījumu pārbaudi, jo, ja tiesa uzskata, ka apsūdzētā vaina ir pilnīgi pierādīta ar lietā esošajiem materiāliem, tad ir iestājušies visi Kriminālprocesa likuma 499.panta pirmajā daļā paredzētie priekšnosacījumi pierādījumu pārbaudes neveikšanai, citi priekšnosacījumi nepastāv.

Cietušie /pers. B un /pers. E/ lūdza veikt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā, jo uzskata, ka /pers. C/ tika piekauta līdz nāvei, nevis nomira no vispārēja organisma atdzišanas.

Prokurore atzina, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.panta noteikumiem apsūdzētā lūgums par pierādījumu pārbaudes neizdarīšanu ir pieļaujams un apmierināms, jo apsūdzētais atzīst sevi par vainīgu visā viņam uzrādītās apsūdzības apjomā un valsts apsūdzības ieskatā ar lietā savākto pierādījumu kopumu tiek pierādīta apsūdzētā vaina abu viņam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā. Ņemot vērā, ka apsūdzētais neatzīst tikai /pers. B pieteikto morālā kaitējuma kompensāciju, pierādījumu pārbaude ir veicama tikai šajā daļā, jo kaitējuma kompensācijas apmērs neietekmē noziedzīgo nodarījumu juridisko kvalifikāciju, un daļā par apsūdzētā personību raksturojošām ziņām.

Tiesa, pārbaudot lietā esošos pierādījumus un novērtējot tos savstarpējā kopsakarā, atzina, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.pantu pierādījumu pārbaudi apsūdzētajam uzrādītajā apsūdzībā var neveikt, jo ir konstatējami visi Kriminālprocesa likuma 499.panta pirmajā daļā paredzētie procesuālie priekšnosacījumi. Tiesa, pārbaudot lietā esošo pierādījumu kopumu, atzīst, ka apsūdzētā /pers. B/ vainīgums viņam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā, bez paša apsūdzētā atzīšanās, apstiprinās ar objektīviem lietā savāktajiem pierādījumiem. Tiesa atzīst, ka apsūdzētā darbības pirmstiesas kriminālprocesā ir kvalificētas pareizi. Ņemot vērā minēto, tiesa kriminālprocesa iztiesāšanas stadijā atzina, ka apsūdzētā pieteiktais lūgums par pierādījumu pārbaudes neizdarīšanu ir apmierināmi un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.panta pirmās un otrās daļas noteikumiem pierādījumu pārbaude tiesas izmeklēšanā šajā apsūdzības daļā nav nepieciešama. Ņemot vērā to, ka šajā daļā nepastāv strīds starp valsts apsūdzību un aizstāvību par inkriminēto darbību izdarīšanas faktiskajiem apstākļiem un šo darbību kvalifikāciju, tiesa atzīst, ka spriedumā nav nepieciešams veikt lietā esošo pierādījumu uzskaiti un analīzi šajā apsūdzības daļā. Tiesa atzīst, ka cietušo viedoklis par nepareizu apsūdzētā /pers. B/ darbību kvalifikāciju, jo cietušo ieskatā apsūdzētais ir izdarījis tīšu /pers. C/ nonāvēšanu, piekaujot viņu līdz nāvei, negūst apstiprinājumu ar lietā savāktiem pierādījumiem. Tiesa konstatē, ka tiesu medicīnas eksperta atzinumā nav konstatēti /pers. C/ nodarīti tīši smagi, dzīvībai bīstami miesas bojājumi, kas būtu izraisījuši cietušās nāvi. Eksperts ir nonācis pie slēdziena, ka /pers. C/ nodarītie miesas bojājumi ir klasificējami kā vidēji, kas neatrodas tiešā cēloniskā sakarībā ar nāves iestāšanos, cietušās nāve ir iestājusies ķermeņa atdzišanas rezultātā, cietušajai atrodoties istabā uz grīdas bez apģērba pie zemas apkārtējās temperatūras. Cietušās /pers. E/ paskaidrojums, ka krāsns bija izkurināta no rīta 2023.gada 14.janvārī, kad tika atrasta cietusī, neatbilst lietas materiālos konstatētajam, jo apskates laikā krāsns bija viegli silta, tātad tā bija kurināta iepriekšējā dienā, līdz plkst.18.00, kad cietusī /pers. C/ tika piekauta. Minētais saskan arī ar apsūdzētā /pers. B/ paskaidrojumiem. Ņemot vērā minēto, tiesa neatrod pamatu apšaubīt eksperta izdarītos secinājumus par cietušajai /pers. C/ nodarīto miesas bojājumu smaguma pakāpi un par nāves cēloni, līdz ar to, tiesa atzīst, ka apsūdzētā /pers. B/ darbības pirmstiesas kriminālprocesā ir kvalificētas pareizi kā Krimināllikuma 126.panta otrās daļas 7.punktā un 141.panta 2.[1]daļā paredzētie noziedzīgie nodarījumi.

Ņemot vērā, ka apsūdzētais neatzīst cietušā /pers. B pieteikto morālā kaitējuma kompensāciju, tiesa atzīst, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.panta otrās daļas noteikumiem pierādījumu pārbaude lietā ir veicama daļā par cietušā /pers. B pieteikto kaitējuma kompensāciju, kā arī pārbaudāmi lietas materiāli daļā par apsūdzētā personību raksturojošām ziņām.

[4] Cietušais /pers. B pirmstiesas kriminālprocesā pieteica morālā kaitējuma kompensāciju 10 000 *euro* apmērā (*lietas 129.lapa*), šo kaitējuma kompensāciju minētajā apmērā cietušais uzturēja arī tiesas sēdē.

Cietušais /pers. B tiesas sēdē paskaidroja, ka /pers. G/ pastāvīgi sita un ņirgājās par viņa māti. /pers. C/ bija piešķirta 2.grupas invaliditāte. Cietušais jutās mokoši, ka, atrodoties ieslodzījuma vietā, nevarēja palīdzēt un pasargāt māti. Uzskata, ka viņa pieteiktais morālā kaitējuma kompensācijas apmērs ir atbilstošs un samērīgs ar nodarīto kaitējumu.

[5] Izlemjot lietā pieteiktās kaitējuma kompensācijas, tiesa atzīst, ka cietušā /pers. B materiālā kaitējuma kompensācija, kā arī prokurores uzturētā Juridiskās palīdzības administrācijas kaitējuma kompensācija par cietušajam /pers. B izmaksāto valsts kompensāciju ir apmierināmas pilnā apmērā, cietušā /pers. B iesniegtā morālā kaitējuma kompensācija ir apmierināma daļēji, bet cietušās /pers. E/ materiālā kaitējuma kompensācija šajā procesā nav nosakāma.

[5.1] Tiesa konstatē, ka pamatojoties uz Juridiskās palīdzības administrācijas 2023.gada 31.maija lēmumu 2023.gada 2.jūnijā no valsts budžeta izmaksāta valsts kompensācija cietušajam /pers. B 1550 *euro* apmērā, kas ir ½ no maksimālā likumā paredzētā kompensācijas apmēra, ja noziedzīga nodarījuma rezultātā ir iestājusies personas nāve. Šāds kompensācijas apmērs /pers. B izmaksāts sakarā ar to, ka lietā par cietušo personu ir atzīta arī /pers. E/.

Likuma "Par valsts kompensāciju cietušajiem" 3.[1]panta 2.punkts noteic, ka pienākums atmaksāt valsts budžetā cietušajam izmaksāto valsts kompensāciju ir noziedzīga nodarījuma izdarītājam, kurš atzīts par vainīgu, pamatojoties uz notiesājošu spriedumu vai prokurora priekšrakstu par sodu, vai pret kuru kriminālprocess izbeigts personu nereabilitējošu apstākļu dēļ. Saskaņā ar šā likuma 19.panta 2.punktu Juridiskās palīdzības administrācijai, nodrošinot izmaksātās valsts kompensācijas piedziņu, ir tiesības bez īpaša tiesas nolēmuma stāties cietušā (piedzinēja) vietā, lai atgūtu izmaksāto valsts kompensācijas summu. Šā likuma 21.panta pirmā daļa noteic: ja cietušajam valsts kompensācija izmaksāta nepabeigtā kriminālprocesā un nav uzsākta tiesas izmeklēšana pirmās instances tiesā, pieteikuma par izmaksātās valsts kompensācijas piedziņu valsts interesēs uzturēšanu spēkā un apmierināšanu nodrošina Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

Kompensācijas pieteikums lietā ir pieteikts pirms tiesas izmeklēšanas uzsākšanas un tās apmērs aprēķināts atbilstoši likuma „Par valsts kompensāciju cietušajiem" noteikumiem. Līdz ar to tiesa secina, ka kompensācijas pieteikums ir apmierināms pilnā apmērā, un no apsūdzētā ir piedzenama kompensācija valsts labā 1550 *euro* apmērā.

[5.2] Izlemjot cietušā /pers. B tiesas izmeklēšanā uzturēto materiālā kaitējuma kompensācijas pieteikumu par 650 *euro* piedziņu no vainīgās personas, tiesa atzīst, ka tas ir apmierināms pilnā apmērā.

N o /pers. B iesniegtā kaitējuma kompensācijas pieteikuma, kā arī no cietušā /pers. B un cietušās /pers. E/ tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem, tiesa secina, ka /pers. B, atrodoties brīvības atņemšanas vietā, bija noorganizējis, ka viņa paziņas savāc naudu 2200 *euro* apmērā un nodot to cietušā /pers. B sievai, kura piedalījās bēru organizēšanas procesā un sedza no šīs naudas ar bērēm saistītos izdevumus, maksāja par transporta pakalpojumiem u.c. Cietušais /pers. B tiesas sēdē paskaidroja, ka samazina pieteikto materiālā kaitējuma kompensācijas pieteikumu, jo materiālais kaitējums viņam ir daļēji atlīdzināts ar valsts kompensācijas izmaksu. Tādējādi cietušais /pers. B tiesas izmeklēšanā uzturēja materiālā kaitējuma kompensāciju tādā apmērā, ko veido starpība starp viņa pieteiktās materiālās kompensācijas apmēru un valsts izmaksāto kompensāciju cietušajam – 650 *euro*.

Tiesa secina, ka cietušajam /pers. B nodarītie materiālie zaudējumi, kas radušies saistībā ar bēru organizēšanu, ir tiešā cēloniskā sakarībā ar apsūdzētā /pers. B/ prettiesiskajām darbībām, kuru rezultātā ir iestājusies cietušā /pers. B mātes /pers. C/ nāve. Cietušais /pers. B kriminālprocesā ir sniedzis skaidrojumu par materiālo līdzekļu izlietošanu, kā arī to tiesas izmeklēšanā apliecināja cietusī /pers. E/, kura daļēji bija uzņēmusies rūpes par /pers. C/ bēru organizēšanu. Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka cietušais /pers. B atbilstoši Kriminālprocesa likuma 351.panta pirmās daļas prasībām ir pamatojis pieteiktās kaitējuma kompensācijas attiecināmību šim kriminālprocesam un apsūdzētā /pers. B/ izdarītajam deliktam.

Kriminālprocesa likuma 352.panta ceturtajā daļā noteikts, ka kaitējuma nodarītājs un cietušais var labprātīgi vienoties par atlīdzinājumu. Ņemot vērā, ka apsūdzētais /pers. B pieteikto materiālā kaitējuma kompensāciju atzina pilnībā, tiesa atzīst, ka tā saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 353.panta pirmās daļas 1.punktu ir piedzenamas no vainīgā.

[5.3] Izlemjot cietušās /pers. E/ iesniegto materiālā kaitējuma kompensācijas pieteikumu par materiālo zaudējumu piedziņu 870 *euro* apmērā, tiesa atzīst, ka /pers. E/ materiālā kaitējuma kompensācija šajā procesā nav nosakāma.

Tiesas sēdē /pers. E/ paskaidroja tiesai, ka viņa ir iesniegusi Juridiskās palīdzības administrācijā iesniegumu par valsts kompensācijas cietušajam izmaksu, bet vēl nav saņēmusi atbildi. Iesniegumu par valsts kompensācijas izmaksu cietusī iesniegusi administrācijā īsi pirms tiesas sēdes.

Tiesa ņem vērā, ka saskaņā ar likuma "Par valsts kompensāciju cietušajiem" 1.pantu valsts ar kompensācijas izmaksu nodrošina fiziskai personai, kura Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā ir atzīta par cietušo, tiesības saņemt valsts kompensāciju par tīša noziedzīga nodarījuma rezultātā radīto morālo aizskārumu, fiziskajām ciešanām, kā arī mantisko zaudējumu.

No lietas materiāliem secināms, ka par cietušajiem kriminālprocesā ir atzītas divas personas – /pers. E/ un /pers. B. Pirmstiesas kriminālprocesā procesa virzītāja – izmeklētāja /pers. H/ – 2023.gada 13.aprīlī nosūtījusi cietušajai /pers. E/ un cietušajam /pers. B izskaidrojumu par tiesībām vērties Juridiskās palīdzības administrācijā ar pieteikumu par valsts kompensācijas izmaksāšanu, kā arī sagatavojusi procesa virzītāja uzziņu, kas nepieciešama iesniegšanai Juridiskās palīdzības administrācijā lēmuma pieņemšanai par valsts kompensācijas izmaksāšanu (*lietas 162.-163.lapa*).

No Juridiskās palīdzības administrācijas 2023.gada 31.maija lēmuma par valsts kompensācijas izmaksu cietušajam /pers. B secināms, ka administrācija ir pieņēmusi lēmumu par valsts kompensācijas izmaksu cietušajam /pers. B ½ apmērā (1550 *euro*) no maksimālās kaitējuma kompensācijas summas, ņemot vērā, ka lietā par cietušajiem ir atzītas divas personas. No minētā secināms, ka cietušajai /pers. E/, atbilstoši likuma "Par valsts kompensāciju cietušajiem", ir likumā garantētas tiesības gūt materiālā kaitējuma kompensāciju pieteiktajā atlīdzības apmērā (870 *euro*), kā arī papildus atlīdzību par nemantiska rakstura aizskārumu, ko radījis izdarītais noziedzīgais nodarījums.

Tiesa vērš uzmanību, ka saskaņā ar likuma "Par valsts kompensāciju cietušajiem" 7.[1]panta pirmo daļu valsts izmaksājamā kompensācija ir samazināma atbilstoši tādai daļai, kas cietušajam jau ir izmaksāta. Augstākās tiesas Senāta krimināllietu departaments lietā Nr.SKK?200/2020 ir norādījis, ka, nosakot kompensācijas apmēru kriminālprocesā, ir jāņem vērā cietušajam jau izmaksātā valsts kompensācija, jo pretējā gadījumā netiek ievērotas tiesības uz taisnīgu tiesu.

No minētā secināms, ka valsts kompensācija cietušajam un krimināllietas ietvaros no vainīgās personas piedzītā vai piedzenamā kompensācija ir savstarpēji saistītas un tās ir uzlūkojamas kā subsidiāri kompensācijas gūšanas tiesiskie mehānismi, kas viens otru papildina. Tātad kaitējuma kompensācijas gūšana vienā no minētajiem veidiem ietekmē kompensācijas gūšanas tiesības otrajā veidā. Likumā noteiktā valsts kompensācijas izmaksa cietušajam faktiski ir vienkāršots un paātrināts veids, kādā cietušais var saņemt atlīdzinājumu, kad kompensāciju izmaksā valsts, tomēr šīs kompensācijas samaksas pienākums vienalga saglabājas personai, kura tiek atzīta par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un pret kuru Juridiskās palīdzības administrācija iegūst prasījuma tiesības.

Tādējādi, ja šajā kriminālprocesā no apsūdzētā /pers. B/ tiktu piedzīta cietušās /pers. E/ pieteiktā materiālā kaitējuma kompensācija, tad attiecīgi Juridiskās palīdzības administrācijas aprēķinātā un izmaksājamā valsts kompensācija būtu samazināma attiecīgajā apmērā un cietušās /pers. E/ iespējas gūt kompensāciju būtu atkarīgas no kaitējuma kompensācijas piedziņas rezultāta. Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka kaitējuma kompensācijas pieteikšana un saņemšana likuma "Par valsts kompensāciju cietušajiem" kārtībā ir cietušās /pers. E/ interesēs, jo cietusī kaitējuma kompensācijas izmaksu var saņemt daudz īsākā laika periodā iepretim iespējai, kad tā tiktu piedzīta no /pers. B/, it īpaši ņemot vērā, ka viņam par izdarītiem noziedzīgajiem nodarījumiem ir piemērojams reāls brīvības atņemšanas sods.

[5.4] Izlemjot cietušā /pers. B pieteikto morālā kaitējuma kompensāciju par 10 000 *euro* piedziņu no vainīgā, tiesa atzīst, ka tā ir apmierināma daļēji.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 350.panta pirmo daļu cietušajam ir tiesības uz kaitējuma kompensāciju par morālo aizskārumu.

Civillikuma 1635.panta otrā daļa morālo kaitējumu definē kā fiziskas vai garīgas ciešanas, ko izraisa vainīgās personas izdarīts prettiesisks nemantisku tiesību un labumu aizskārums. Šā panta trešā daļa noteic: ja neatļautā darbība izpaudusies kā noziedzīgs nodarījums pret personas dzīvību vai veselību, pieņemams, ka cietušajam šādas darbības rezultātā ir nodarīts morālais kaitējums, bet citos gadījumos morālais kaitējums cietušajam jāpierāda.

Ņemot vērā to, ka /pers. B/ tiek atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 126.panta otrajā daļā, t.i., par tīšu smagu miesas bojājumu nodarīšanu cietušajai, atbilstoši Civillikuma 1635.panta trešās daļas noteikumiem morālais kaitējums konkrētajā gadījumā ir prezumējams un tas nav jāpierāda. Turklāt apsūdzētajam ir inkriminēta arī Krimināllikuma 141.panta 2.[1]daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšana, t.i., cietušās atstāšana bezpalīdzības stāvoklī, kā rezultātā ir iestājušas neatgriezeniskas sekas – /pers. C/ nāve.

Vērtējot cietušajam /pers. B nodarītā morālā kaitējuma dziļumu un smagumu, kontekstā ar apsūdzētā /pers. B/ izdarītajām darbībām, tiesa ņem vērā, to, ka apsūdzētais cietušajai ir nodarījis tīšus vidēja smaguma miesas bojājumus, kas paši par sevi nav bīstami dzīvībai un nav bijuši tiešā cēloniskā sakarībā ar cietušās /pers. C/ nāves iestāšanos. Neatgriezeniskas sekas ir iestājušās vispārēja cietušās ķermeņa atdzīšanas rezultātā, vainīgajam atstājot cietušo nepakurinātā telpā tādā stāvoklī, kad cietusī nav varējusi nodrošināt savas veselības un dzīvības saglabāšanu. Apsūdzētā /pers. B/ subjektīvā

attieksme pret šādām sekām raksturojama kā neuzmanība, jo apsūdzētais nav paredzējis šādu seku iestāšanos, kaut gan apsūdzētajam vajadzēja un viņš varēja paredzēt šādu seku iestāšanos. Tāpat pie morālā aizskāruma izvērtējuma ir jāņem vērā tas, ka noziedzīgie nodarījumi ir izdarīti cietušās /pers. C/ amorālas rīcības rezultātā, apsūdzētā acu priekšā veicot dzimumaktu ar citu vīrieti, turklāt pēc šo darbību pārtraukšanas un šķietamas konflikta izbeigšanās cietusī šādas darbības ir turpinājusi. Tiesas vērtējumā šāda cietušās amorāla un klaji ciniska rīcība varēja izraisīt un izraisīja /pers. B/ būtisku psihoemocionālu aizskārumu. Šādi apstākļi saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 5.punktu tiek paredzēti kā apsūdzētā atbildību mīkstinoši apstākļi. Ņemot vērā minēto apstākļu kopumu, tiesas ieskatā cietušās /pers. C/ rīcība ir ņemama vērā arī pie morālā kaitējuma kompensācijas apmēra noteikšanas, jo morālā aizskāruma smagums primāri ir vērtējams ne tikai caur cietušās radiniekiem nodarīto emocionālo ciešanu un pārdzīvojumu prizmu, bet arī ņemot vērā izdarīto prettiesisko darbību apstākļus un raksturu.

Ievērojot to, ka cietušās /pers. C/ nāve nav iestājusies apsūdzētā tīšu darbību rezultātā, t.i., cietušās nāve nav tiešā cēloniskā sakarībā ar apsūdzētā tīšām un apzinātām darbībām, bet ir iestājusies aiz neuzmanības un noziedzīgie nodarījumi ir izdarīti cietušās amorālas rīcības rezultātā, aizskarot apsūdzētā cieņu un godu, tiesa atzīst, ka cietušajam /pers. B morālā kaitējuma kompensācija par morāliem pārdzīvojumiem ko izraisīja mātes bojāeja ir nosakāma 2000 *euro* apmērā.

[6] Nosakot sodu apsūdzētajam /pers. B/, tiesa atbilstoši Krimināllikuma 46.panta noteikumiem ņem vērā apsūdzētā personību, izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturu un radīto kaitējumu, kā arī apsūdzētā atbildību ietekmējošos apstākļus.

Pirmstiesas procesā un tiesas izmeklēšanā par apsūdzētā /pers. B/ personību noskaidrots un tiesa, nosakot sodu, ņem vērā šādus apstākļus – apsūdzētais ieguvis vidējo izglītību, neprecēts, algotu darbu nestrādā, apgādājamo nav, kriminālsodīts, pēdējo reizi ar Austrumlatgales prokuratūras prokurora 2022.gada 3.novembra priekšrakstu par sodu par Krimināllikuma 185.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu sodīts ar sabiedrisko darbu uz 100 stundām, priekšraksts par sodu stājies spēkā 2022.gada 9.decembrī. Sods nav izciests.

Vērtējot apsūdzētā /pers. B/ izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturu, smagumu un radītās sekas un apsūdzētā atbildību ietekmējošos apstākļus, tiesa konstatē šādus apstākļus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta ceturto daļu apsūdzētais ir izdarījis divus tīšus smagus noziegumus, kas vērsti pret personas veselību.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 5.punktu par /pers. B/ atbildību mīkstinošu apstākli Krimināllikuma 126.panta otrās daļas 7.punktā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā tiesa atzīst to, ka noziedzīgais nodarījums izdarīts cietušās amorālas uzvedības ietekmē.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu par /pers. B/ atbildību mīkstinošu apstākli abu inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā atzīstama savas vainas atzīšana noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un izdarītā nožēlošana.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1. un 12.punktu par apsūdzētā /pers. B/ atbildību pastiprinošiem apstākļiem atzīstams tas, ka noziedzīgie nodarījumi veido noziedzīgu nodarījumu recidīvu un nodarījumi izdarīti alkohola ietekmē.

Krimināllikuma 35.pantā paredzēti kriminālsoda piemērošanas mērķi – aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu un panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Izvērtējot noziedzīgo nodarījumu raksturu un bīstamību, apsūdzētā personību, tiesa nonāk pie slēdziena, ka apsūdzētajam /pers. B/ sodi ir nosakāmi brīvības atņemšanas veidā. Tiesa atzīst, ka krimināsoda mērķu sasniegšana – apsūdzētā atturēšana no noziedzīgo darbību atkārtotas izdarīšanas un sabiedrības interešu aizsardzība – nav iespējama citādi, kā tikai ar brīvības atņemšanas soda noteikšanu. Apsūdzētajam iepriekš noteiktie sodi (gan ar brīvības atņemšanu nesaistīti, gan arī brīvības atņemšanas veidā) nav atturējuši viņu no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Ņemot vērā apsūdzētā personību un attieksmi pret likumos paredzētajiem aizliegumiem, tiesa atzīst, ka apsūdzētā labošana un sabiedrības interešu aizsardzība nav iespējama ar brīvībā izciešamu sodu piespriešanu.

Tiesa ņem vērā, ka apsūdzētais jaunos noziedzīgos nodarījumus ir izdarījis nedzēstas sodāmības laikā, sabiedriskā darba izciešanas laikā, kā arī būdams iepriekš sodīts arī ar brīvības atņemšanas sodu. Tiesa atzīst, ka apsūdzētajam ir grūtības ar pilnvērtīgu sociālo integrāciju, apsūdzētais nespēj pilnvērtīgi risināt savas sociālās problēmas, ko pastiprina apsūdzētā alkoholizācija un nespēja rast ilgtspējīgus un sociāli derīgus risinājumus.

Nosakot /pers. B/ soda mēru, tiesa ņem vērā viņa atbildību ietekmējošos apstākļus, kā arī ņem vērā samērīgumu starp nosakāmo sodu un izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturu un to kaitīgumu.

Tiesa nonāk pie slēdziena, ka apsūdzētajam /pers. B/ par Krimināllikuma 126.panta otrās daļas 7.punktā un 141.panta 2.[1]daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu sodus var noteikt vidējā panta sankcijās paredzēto brīvības atņemšanas termiņu apmērā, jo apsūdzētā darbībās ir konstatējami divi atbildību pastiprinoši apstākļi.

Nosakot sodu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta trešās daļas noteikumiem apsūdzētajam ir piemērojama daļēja sodu saskaitīšanas metode, jo apsūdzētajam ir inkriminēta divu smagu noziegumu izdarīšana.

Ņemot vērā to, ka /pers. B/ noziedzīgos nodarījumus ir izdarījis pēc Austrumlatgales prokuratūras prokurora 2022.gada 3.novembra priekšraksta par sodu spēkā stāšanās, /pers. B/ saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu ir nosakāms galīgais sods, šajā spriedumā noteiktajam sodam pilnīgi pievienojot neizciesto sodu.

Brīvības atņemšanas soda izciešanā /pers. B/ ieskaitāms aizturēšanā un apcietinājumā pavadītais laiks no 2023.gada 14.janvāra līdz 2023.gada 13.jūnijam.

Apsūdzētajam /pers. B/ piemērotais drošības līdzeklis – apcietinājums – atstājams negrozīts līdz spriedums stājas spēkā, lai nodrošinātu sprieduma izpildi.

[7] Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 368.panta pirmo daļu, no apsūdzētā /pers. B/ ir piedzenami procesuālie izdevumi par valsts nodrošinātu juridisko palīdzību kriminālprocesā. Tiesa nekonstatē Kriminālprocesa likumā paredzētos pamatus apsūdzētā /pers. B/ atbrīvošanai no procesuālo izdevumu samaksas pienākuma, jo apsūdzētajam nav noteikts maznodrošinātas vai trūcīgas personas statuss.

[8] Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 240.panta pirmās daļas 1.punktu, lietiskie pierādījumi – nazis, šķiltavas, vates tampons ar asins pēdām, divas stikla pudeles, divas malkas pagales, cirvis, krāsns kruķis, nomazgājumi no /pers. B/ galvas un abām rokām, melnas bikses un ādas siksna, kas glabājas Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Ziemeļlatgales iecirknī lietisko pierādījumu glabātavā – iznīcināmi pēc sprieduma stāšanās spēkā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 240.panta pirmās daļas 1.punktu, 353.panta pirmās daļas 1.punktu un otro daļu, 368.panta pirmo daļu, 499., 511., 512., 514. un 520., 527.-530.pantu, tiesa

n o s p r i e d a:

/pers. B/, personas kods /personas kods/, atzīt par vainīgu:

1) Krimināllikuma 126.panta otrās daļas 7.punktā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) gadiem un 6 (sešiem) mēnešiem;

2) Krimināllikuma 141.panta 2.[1]daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmās un trešās daļas noteikumiem daļēji saskaitīt noteiktos sodus un pēc noziedzīgu nodarījumu kopības sodu /pers. B/ noteikt – brīvības atņemšana uz 3 (trīs) gadiem un 6 (sešiem) mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu noteiktajam sodam pilnīgi pievienot sodu, kas nav izciests pēc Austrumlatgales prokuratūras prokurora 2022.gada 3.novembra priekšraksta par sodu (sabiedriskais darbs uz 100 stundām), un galīgo sodu /pers. B/ noteikt – brīvības atņemšana uz 3 (trīs) gadiem un 6 (sešiem) mēnešiem, sabiedriskais darbs uz 100 (viens simts) stundām.

Brīvības atņemšanas sodu /pers. B/ skaitīt no 2023.gada 14.jūnija un brīvības atņemšanas soda izciešanā /pers. B/ ieskaitīt aizturēšanā un apcietinājumā pavadīto laiku no 2023.gada 14.janvāra līdz 2023.gada 13.jūnijam.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta 2.[1]daļas noteikumiem sabiedrisko darbu /pers. B/ izpildīt patstāvīgi pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas.

Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 133.panta pirmo daļu uzlikt /pers. B/ pienākumu 10 darba dienu laikā pēc atbrīvošanas no brīvības atņemšanas iestādes pieteikties soda izciešanai Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā atbilstoši savai deklarētajai dzīvesvietai.

/pers. B/ piemēroto drošības līdzekli – apcietinājums – atstāt negrozītu līdz spriedums stājas spēkā.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā cietušajam /pers. B izmaksāto valsts kompensāciju summu 1550 *euro* (viens tūkstotis pieci simti piecdesmit *euro*).

Veicot kompensācijas samaksu, maksājuma uzdevumā norādāmi šādi rekvizīti: Saņēmējs: Valsts kase; Reģistrācijas numurs 90000050138; konta Nr.LV68 TREL 1060 0012 3930 0; saņēmēja iestāde: Valsts kase; BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis Valsts kompensācijas summas samaksa kriminālprocesā Nr.12900004223.

Apmierināt pilnībā cietušā /pers. B materiālā kaitējuma kompensācijas pieteikumu un piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, /pers. B, personas kods /personas kods/, labā 650 *euro* (seši simti piecdesmit *euro*).

Apmierināt daļēji cietušā /pers. B morālā kaitējuma kompensācijas pieteikumu un piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, /pers. B, personas kods /personas kods/, labā 2000 *euro* (divi tūkstoši *euro*).

Pārējā daļā cietušā /pers. B morālā kaitējuma kompensācijas pieteikumu par 8000 *euro* piedziņu noraidīt.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 528.panta pirmās daļas 9.punktu kaitējuma kompensācijas labprātīgi nomaksājamas ne vēlāk kā 30 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Dokumenti par kaitējuma kompensācijas atlīdzināšanu iesniedzami Rēzeknes tiesai.

Cietušajaipers.E materiālā kaitējuma kompensāciju nenoteikt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā procesuālos izdevumus par valsts nodrošinātu juridisko palīdzību kriminālprocesā 230 *euro* (divi simti trīsdesmit *euro*) apmērā. Veicot procesuālo izdevumu samaksu, maksājumā norādāmi šādi rekvizīti: Saņēmējs: Valsts kase; Reģistrācijas numurs 90000050138; konta Nr.LV68 TREL 1060 0012 3930 0; saņēmēja iestāde: Valsts kase; BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis: izdevumi par advokātu sniegto juridisko palīdzību kriminālprocesā Nr.12900004223.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 529.panta pirmās daļas 2.punktu, noteikt /pers. B/ termiņu labprātīgai sprieduma izpildei daļā par procesuālo izdevumu nomaksu – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Maksājumu apliecinoši dokumenti iesniedzami Rēzeknes tiesai.

Noteikt šādu rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem: nazi, šķiltavas, vates tamponu ar asins pēdām, divas stikla pudeles, divas malkas pagales, cirvi, krāsns kruķi, nomazgājumus no /pers. B/ galvas un abām rokām, melnas bikses un ādas siksnu, kas glabājas Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Ziemeļlatgales iecirknī lietisko pierādījumu glabātavā, pēc sprieduma stāšanās spēkā iznīcināt.

Saīsinātais spriedums nav pārsūdzams, bet procesa dalībnieki 10 dienu laikā no saīsinātā sprieduma pasludināšanas dienas var rakstveidā iesniegt tiesai lūgumu par pilna sprieduma sagatavošanu.

Pilno spriedumu daļā par noteikto sodu, kaitējuma kompensācijām vai sakarā ar tiesas pieļautiem procesuālo tiesību normu pārkāpumiem var pārsūdzēt vai noprotestēt 10 dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas apelācijas kārtībā Latgales apgabaltiesā, iesniedzot sūdzību vai protestu Rēzeknes tiesā.

Tiesnesis P.Novičenoks